

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläviraston ohjeita
33/2025

LIKENNÖINTI RATAOSUUDELLA TORNIO- HAAPARANTA

Väylävirasto Trafikledsverket

Ohje

26.9.2025

VÄYLÄ/13/06.04.01/2025

Vastaanottaja

Korvaa

-

-

Säädösperusta

Voimassa

Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta
rautatiejärjestelmässä
(TRAFICOM/364417/03.04.02.00/2023)
Rautateiden ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-
osajärjestelmä
(TRAFICOM/251470/03.04.02.00/2019)

7.12.2025 lukien

Väylämuoto

Kohdistuvuus

rautatiet

Käyttö ja liikenteenohjaus

Asiasanat

Käyttäjärühmät

Junaliikenne, vaihtotyö, valtion rataverkko,
opastimet, opasteet, viestintä, ohjeet, liikennöinti,
Tornio, Haaparanta, Trafikverket, rajaliikenne

Rautatieliikenteen harjoittajat ja liikenteenohjaus

LIIKENNÖINTI RATAOSUUDELLA TORNIO-HAAPARANTA

Osastonjohtaja, tekniikka ja ympäristö Minna Torkkeli

Rautatiejohtaja Jukka Ronni

Asiantuntija, pelastus- ja raivaustoiminta, junaturvallisuus Atte Kanerva

Ohje on osa Väyläviraston turvallisuusjohtamisjärjestelmää rautatietoimintojen osalta.

Voit antaa palautetta ohjeesta ohjeen yhteyshenkilölle (etunimi.sukunimi@vayla.fi) tai Väyläviraston teknisten ja turvallisuusohjeiden palautteenantokanavaan (teknisetjaturvallisuusohjeet@vayla.fi).

LISÄTIETOJA

Atte Kanerva

Väylävirasto

PL 33, 00521 Helsinki

Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki

Puhelin 0295 34 3000

Faksi 0295 34 3700

vayla.fi

etunimi.sukunimi@vayla.fi

kirjaamo@vayla.fi

Dokumentin sisältö ei ole kaikilta osin saavutettava.

Esipuhe

Tässä ohjekokonaisuudessa kuvataan operatiiviset menettelyt ja yleiset periaatteet liikennöintiin Tornion ja Haaparanta Pohjoisen sekä Väyläviraston rataverkon ja Trafikverketin rataverkon välisessä liikennöinnissä.

Haaparanta Pohjoisen ja Tornion sekä niiden välisen 1 524 mm rataverkon osalta rataverkon haltijana osalta toimii Väylävirasto. Väylävirasto toimii 1 435 mm rataverkon haltijana Tornion liikennepaikan ja Haaparannan raideopastimen T132 kohdalla olevan infranhaltijoiden välisen rajakohtan välillä.

Rajakohta infranhaltijoiden välillä on merkitty rajamerkein ja rajakohta on kuvattu oheisessa vastuualueita kuvaavassa kuvassa 1.

Ruotsin Trafikverket toimii rajakohtan Ruotsin puoleisen Haaparanta Eteläisen 1 435 mm rataverkon haltijana.

Liikennöintiin osallistuvan henkilöstön tulee tuntea liikennöinnin menettelyt liikennöimänsä rataverkon osalta.

Helsingissä syyskuussa 2025

Väylävirasto
Väylänpito, Radanpidon keskitetyt tehtävät

Versiohistoria

Pvm.	Versio	Muutokset
7.12.2025	VO 33/2025	Ensimmäinen versio

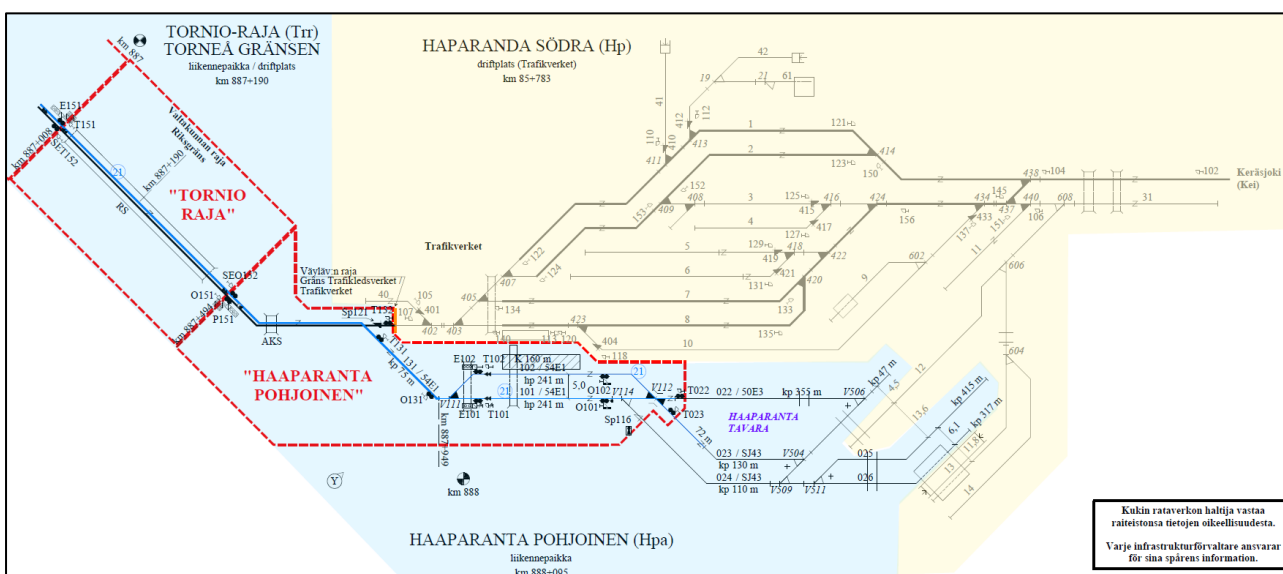
Sisällys

1	LIKENNÖINNIN PERIAATTEET	7
1.1	LIKENNÖINTI VÄLILLÄ TORNIO–HAAPARANTA POHJOINEN 1 524 MM RAITEET	7
1.2	LIKENNÖINTI VÄLILLÄ TORNIO–HAAPARANTA ETELÄINEN (HAPARANDA SÖDRA) 1 435 MM RAITEET	8
2	OPASTIMET, OPASTEET JA MERKIT	8
2.1	OPASTIMET	8
2.2	NOPEUSMERKIT	9
2.3	KÄSIOPASTEET	9
3	MENETTELYT VAJAATOIMINTATILANTEISSA	10
3.1	LIIKENTEEN KESKEYTTÄMINEN LIIKENTEENOHJAUSTEN VÄLILLÄ	11
3.2	ONNETTOMUUDET	11
4	MUUT MENETTELYT	11
4.1	TASORISTEYKSET	11

1 Liikennöinnin periaatteet

Väyläviraston rataverkolla liikennöitäessä sekä viestinnässä Suomen liikenteenohjauksen kanssa noudatetaan Väyläviraston liikennöinnistä ja viestinnästä antamia ohjeita.

Trafikverketin rataverkolla liikennöitäessä sekä viestinnässä Ruotsin liikenteenohjauksen kanssa noudatetaan Trafikverketin liikennöinnistä ja viestinnästä antamia ohjeita.

Kuva 1. Vastuurajat. Ajantasainen raitteistokaavio on tallennettu Väyläviraston Ratatietopalveluun.

1.1 Liikennöinti välillä Tornio–Haaparanta Pohjoinen 1 524 mm raitteet

Välillä Tornio–Haaparanta Pohjoinen 1 524 mm raitteilla liikennöinnissä noudatetaan ohjetta Junaliikenteen ja vaihtotyön turvallisuussäännöt. Osaan vajaatoimintatilanteita annetaan lisäohjeita kohdassa 3. Liikennöinnissä 1 524 mm rataverkolla noudatetaan raitteen oikealla puolella olevia opastimia.

Liikennöinti on sallittu sekä junaliikenteenä että vaihtotyönä. Kaikelle liikennöinnille on haettava kapasiteetti etukäteen kapasiteetinhallintajärjestelmässä. Kapasiteettiprosessissa kellonajat ilmoitetaan Suomen ajassa.

Liikennöinnin ja ratatyön luvanantajana toimii Suomen liikenteenohjaus.

Haaparanta Tavarana osalla liikennöidään kuten toisen luokan liikenteenohjauksen alueella.

Haaparannalla matkustajien kulku laiturialueelle tapahtuu asemarakennuksen kautta, joten matkustajaliikenteen harjoittajan on varmistettava Haaparannan aseman aukiolo myönnetyn kapasiteetin mukaisesti sekä poikkeustilanteissa.

1.2 Liikennöinti välillä Tornio–Haaparanta Eteläinen (Haparanda Södra) 1 435 mm raiteet

Välillä Tornio Asema–Haaparanta Eteläinen 1 435 mm raiteilla liikennöidään vaihtotyönä.

Liikenteenohjausten raja on rataverkon haltijoiden rajalla ja se on merkitty merkein.

Vaihtotyölle on haettava kapasiteetti etukäteen. Ohjeet kapasiteetin hakemiseen on esitetty verkkoselostuksessa. Kapasiteettiprosessissa kellonajat ilmoitetaan Suomen ajassa.

Liikenteenohjausten välisen rajan ylittävään liikennöintiin on saatava lupa sekä Ruotsin että Suomen liikenteenohjauksilta ennen liikennöinnin aloittamista. Yksikkö ei saa siirtyä ilman Ruotsin liikenteenohjauksen lupaa Trafikverketin hallinnoimalle rataverkolle eikä ilman Suomen liikenteenohjauksen lupaa Väyläviraston rataverkolle.

Liikennetilanteen salliessa vaihtotyöyksikkö voi liikenteenohjauksen harkinnan mukaan lähteä lähtöpaikalta enintään 30 minuuttia ennen myönnetyn kapasiteetin mukaista lähtöaikaa. Mikäli lähtö viivästyy yli 120 minuuttia, myönnetty kapasiteetti on peruttava ja haettava uusi kapasiteetti.

2 Opastimet, opasteet ja merkit

2.1 Opastimet

Liikennepaikoilla Tornio, Tornio-Raja ja Haaparanta Pohjoinen sekä niiden välillä olevat opastimet ja opasteet ovat Väyläviraston vaatimusten ja ohjeiden mukaisia.

Vaihtotyössä 1 435 mm raiteella noudatetaan opastimia, joissa on merkintä SE opastimen tunnuksessa.

Liikennöinnissä 1 524 mm rataverkolla noudatetaan raiteen oikealla puolella olevia opastimia.

Suomalaiset pääopastimet eivät koske 1 435 mm raiteen liikennöintiä.

2.2 Nopeusmerkit

Kaksoisraiteen osuudella nopeusrajoitukset ja merkit koskevat aina molempia raiteita (1 524 mm ja 1 435mm). Tarvittaessa voidaan raide osoittaa suuntanuolella.

2.3 Käsiopasteet

"SEIS" -OPASTEEN ANTAMINEN

Kun liike on pysäytettävä, on annettava Seis-opaste.

Kun kyse on välittömästä vaarasta tai sen uhasta, ja kun liikennöinti ja muu toiminta alueella on välittömästi keskeytettävä, tulee antaa Vaara-opaste.

Vaara tarkoittaa, että yksikön liike tai toiminta on pysäytettävä mahdollisimman nopeasti.

Opastetta "Seis ja Vaara" on aina noudatettava riippumatta siitä, käytetäänkö ruotsalaisia tai suomalaisia määräyksiä.

Ruotsalaiset käsiopasteet

Kuva 2. Tarkoitus: **Seis**.

Suomalaiset käsiopasteet

Kuva 3. Tarkoittaa: **Seis**.

Kuva 4. Tarkoittaa: **Vaara**.

3 Menettelyt vajaatoimintatilanteissa

Onnettomuus-, uhka- ja häiriötilanteet ilmoitetaan liikenteenohjaukseen. Haaparanta Pohjoisesta ja Tornioista ilmoitukset tehdään suomeksi Suomen liikenteenohjaukselle.

Jos onnettomuus tai uhka edellyttää pelastus- tai viranomaistoimia, tarvittavat hätäilmoitukset (112) tehdään myös sen maan viranomaisille, jonka alueella onnettomuus tai uhka on.

Jos Ruotsin valtakunnan rajan Haaparannan puolelta soitettu hätäpuhelu ohjautuu matkapuhelinverkkojen päällekkäisyyden vuoksi suomalaiseen Hätäkeskukseen, tulee soittajan ilmoittaa olevansa Ruotsin puolella Haaparannalla ja pyytää kytkemään puhelu Ruotsin hätäkeskukseen.

3.1 Liikenteen keskeyttäminen liikenteenohjausten välillä

Saadessaan tiedon hätä- tai uhkatilanteesta, liikenteenohjausten välinen hätätilanneviestintä tulee käynnistää välittömästi sovituin menettelyin.

Liikenteenohjausten on pidettävä yllä yhteistä tilannekuvaa ja tiedotettava toisiaan tapahtuman etenemisestä.

3.2 Onnettomuudet

Hätä- ja onnettomuustilanteessa Väyläviraston hallinnoimalla rataverkolla noudatetaan Väyläviraston ohjetta "Ohje varautumisesta rautatieonnettomuuksiin (OVRO)" tässä ohjeistuksessa mainituin poikkeuksin.

Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelu huolehtii Väyläviraston hallinnoiman rataverkon raivaamisesta ja raivaustoiminnan ohjaamisesta tilanteen ajan. Raivaus- ja pelastuspalvelu antaa tarvittaessa virka- ja asiantuntija-apua myös Ruotsin toimivaltaisille viranomaisille Ruotsin alueella.

Jos onnettomuus- tai erityistilanne vaikuttaa Ruotsin ratainfrastruktuuriin, tieverkkoon tai siltoihin, voi Ruotsin liikenteenohjaus tarvittaessa kutsua paikalle onnettomuuspaikan vastuuhenkilön (OPA olycksplatsansvarig). OPA vastaa ruotsalaisen infrastruktuurin korjaustoiminnasta ja siihen liittyvästä päätöksenteosta sekä yhteistyöstä paikallisiin viranomaisiin. Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelun tapahtumapaikan vastuuhenkilö vastaa suomalaiseseen infrastruktuuriin ja kalustoon kohdistuvista toimenpiteistä. Tarvittaessa OPA ja raivaus- ja pelastuspalvelun vastuuhenkilö ratkaisevat tilanteet yhteistyössä paikan päällä tai etäyhteyksin.

Rautatieliikenteenohjaus huolehtii raivauspalvelun hälyttämisestä samoin kuin muualla Väyläviraston rataverkon alueella.

4 Muut menettelyt

4.1 Tasoristeykset

Ratapihalla olevat pelastustiet tulee jättää vapaaksi, eikä niiden päälle saa jättää liikkuvaa kalustoa.

Väylävirasto
Trafikledsverket

